

ด่วนที่สุด

ที่ คค (ปคร) ๐๒๐๖/๒๕๕

สำนักเลขาธิการคณะรัฐมนตรี

รหัสเรื่อง : ส6927

รับที่ : ๕12247/55

วันที่ : 01 ต.ค. 55 เวลา : 16:19

กระทรวงคมนาคม

ถนนราชดำเนินนอก กทม.๑๐๑๐๐

สว๑ 1/276

1๓๑๕

16.๔๕๖

๑ ตุลาคม ๒๕๕๕

เรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือระบบราง ซึ่งรวมถึงระบบรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมืองระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น

เรียน เลขาธิการคณะรัฐมนตรี

สิ่งที่ส่งมาด้วย ๑. ร่างบันทึกแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือระบบรางซึ่งรวมถึงระบบรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมืองระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น
๒. สำเนาหนังสือกระทรวงการต่างประเทศ ด่วนมาก ที่ กต. ๑๓๐๕/๑๙๓๗ ลงวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๕๕

ด้วยกระทรวงคมนาคมขอเสนอเรื่อง ขอความเห็นชอบร่างบันทึกแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือระบบราง ซึ่งรวมถึงระบบรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมืองระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย กับกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น มาเพื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณา

ทั้งนี้ เรื่องดังกล่าวมีรายละเอียด ดังนี้

๑. เหตุผลและความจำเป็นที่ต้องเสนอคณะรัฐมนตรี

เรื่องที่เสนอดังกล่าวนี้น่าจะเข้าข่ายที่จะต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีตามที่กำหนดในพระราชกฤษฎีกาว่าด้วยการเสนอเรื่องและการประชุมคณะรัฐมนตรี พ.ศ. ๒๕๔๘ มาตรา ๔ เรื่องที่เกี่ยวกับความสัมพันธ์ระหว่างประเทศหรือที่เกี่ยวกับองค์การระหว่างประเทศที่มีผลผูกพันรัฐบาลไทย

๒. เรื่องเดิม

๒.๑ ในการเดินทางเยือนญี่ปุ่นอย่างเป็นทางการของนายกรัฐมนตรี (นางสาวยิ่งลักษณ์ ชินวัตร) ระหว่างวันที่ ๖-๙ มีนาคม ๒๕๕๕ นายกรัฐมนตรีญี่ปุ่น (นายโยชิโอะ โนตะ) และนายกรัฐมนตรีของไทยได้เห็นชอบถ้อยแถลงร่วมระหว่างญี่ปุ่นกับไทย ว่าด้วยการเป็นหุ้นส่วนยุทธศาสตร์บนพื้นฐานของสายสัมพันธ์แห่งมิตรภาพอันยาวนาน สร้างความเชื่อมั่นในการฟื้นฟูประเทศ โดยถ้อยแถลงดังกล่าวได้ระบุว่า “ผู้นำทั้งสองตระหนักดีว่า ความร่วมมือรวมทั้งเทคโนโลยีของญี่ปุ่น จะช่วยส่งเสริมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมไทยในสาขาเทคโนโลยีด้านอวกาศ การขนส่งทางรางทั้งรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมือง ผู้นำสองฝ่ายเห็นพ้องว่า การส่งเสริมความร่วมมือระหว่างกันในสาขาดังกล่าวเป็นเรื่องสำคัญ ในการนี้ ผู้นำสองฝ่ายรับทราบที่ ญี่ปุ่นกำลังดำเนินการศึกษาความเป็นไปได้เบื้องต้นของโครงการรถไฟความเร็วสูงเส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ และกรุงเทพฯ-ระยอง” ซึ่งต่อมา ฝ่ายญี่ปุ่นได้นำเสนอผลการศึกษาเบื้องต้นของรถไฟความเร็วสูงทั้ง ๒ เส้นทาง แก่รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมของไทย เมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม ๒๕๕๕

/๒.๒ สืบเนื่องจาก ...

๒.๒ สืบเนื่องจากถ้อยแถลงร่วมระหว่างไทยกับญี่ปุ่นดังกล่าว ฝ่ายญี่ปุ่นได้เสนอร่างบันทึกแสดงเจตจำนงว่าด้วยความร่วมมือระหว่าง ซึ่งรวมถึงระบบรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมืองระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทย กับกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น ให้ฝ่ายไทยโดยกระทรวงคมนาคมพิจารณา

๓. ความเร่งด่วนของเรื่อง

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น มีกำหนดเดินทางเยือนประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๘-๑๐ ตุลาคม ๒๕๕๕ ในโอกาสดังกล่าว ฝ่ายญี่ปุ่นได้เสนอให้มีการลงนามบันทึกแสดงเจตจำนงฯ ดังกล่าว ระหว่างรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคมของไทย และรัฐมนตรีว่าการกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวญี่ปุ่น ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องขอเสนอบรรจุเป็นวาระการประชุมคณะรัฐมนตรีภายในวันอังคารที่ ๙ ตุลาคม ๒๕๕๕

๔.สาระสำคัญของร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯ

ร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯ มี ๔ ประเด็น ได้แก่

๔.๑ หลักการโดยทั่วไป เป็นการยืนยันความตั้งใจและเจตนารมณ์ที่จะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการส่งเสริมในประเด็นที่มีความสนใจร่วมกัน โดยการแลกเปลี่ยนนโยบายและประสบการณ์ในสาขาการขนส่งทั้งรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมือง และขยายความร่วมมือกับหน่วยงานต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งทางรางของทั้งสองฝ่าย

๔.๒ สาขาความร่วมมือ ทั้งสองฝ่ายจะส่งเสริมกิจกรรมความร่วมมือในสาขา ดังต่อไปนี้

๑) การแลกเปลี่ยนข้อมูลในสาขาการขนส่งทางรางระหว่างสองฝ่าย รวมทั้งความร่วมมือในการศึกษาความเป็นไปได้ในเรื่องดังกล่าว

๒) การแลกเปลี่ยนด้านการศึกษาและการฝึกอบรมให้แก่ผู้เชี่ยวชาญ นักวิจัย และเจ้าหน้าที่เทคนิคในสาขาการขนส่งทางราง

๓) การร่วมกันจัดการสัมมนา การประชุมเชิงปฏิบัติการ และการประชุมอื่นๆ ซึ่งเป็นที่สนใจร่วมกันในสาขาการขนส่งทางราง

๔.๓ การจัดตั้งคณะทำงาน เพื่อให้การดำเนินงานตามบันทึกแสดงเจตจำนงฯ นี้บรรลุผล ทั้งสองฝ่ายจะจัดตั้งคณะทำงานด้านรถไฟขึ้นเพื่อชี้แนะ ดำเนินงาน ทบทวน และประสานความร่วมมือในสาขาที่กำหนดในบันทึกแสดงเจตจำนงฯ ฉบับนี้ โดยคณะทำงานประกอบด้วยผู้มีอำนาจหน้าที่ทั้งของภาครัฐและภาคเอกชน ซึ่งแต่งตั้งโดยแต่ละฝ่าย

๔.๔ ระยะเวลาและการปรับปรุงแก้ไข บันทึกแสดงเจตจำนงฯจะมีระยะเวลา ๓ ปี นับจากวันที่ลงนาม และจะมีผลโดยอัตโนมัติอีก ๓ ปี หากไม่มีการแจ้งขอยกเลิกเป็นลายลักษณ์อักษรภายใน ๖ เดือน โดยทั้งสองฝ่ายหรือฝ่ายหนึ่งฝ่ายใด และจะสามารถได้รับการปรับปรุงแก้ไขโดยความยินยอมของทั้งสองฝ่ายเป็นลายลักษณ์อักษร

รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๑

๕. ความเห็นของกระทรวงการต่างประเทศ

กระทรวงคมนาคมขอให้กระทรวงการต่างประเทศพิจารณาให้ความเห็นในเรื่องดังกล่าว เพื่อประกอบการพิจารณาด้วยแล้ว ซึ่งกระทรวงการต่างประเทศมีความเห็นว่า ร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯดังกล่าว ไม่เป็นสนธิสัญญาระหว่างประเทศและไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ ที่ผ่านมา ไทยเคยจัดทำเอกสารแสดงเจตนารมณ์ความร่วมมือในลักษณะใกล้เคียงกันกับประเทศอื่นแล้ว อาทิ บันทึกความเข้าใจว่าด้วยการพัฒนาความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างรัฐบาลไทยกับรัฐบาลจีน ลงนามเมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ ดังนั้น หากกระทรวงคมนาคมเห็นว่า สาระของร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯ เหมาะสมและสามารถปฏิบัติได้ตามกฎหมายปัจจุบันกระทรวงการต่างประเทศก็ไม่มีข้อขัดข้อง รายละเอียดปรากฏตามสิ่งที่ส่งมาด้วย ๒

/๖. ความเห็นของ ...

๖. ความเห็นของกระทรวงคมนาคม

๖.๑ ร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯ ดังกล่าว เป็นเอกสารที่มีวัตถุประสงค์เพื่อความร่วมมือในระดับกระทรวงด้านการขนส่งทางราง ที่ครอบคลุมด้านวิชาการและการพัฒนาบุคลากรด้านเทคนิคระบบราง ซึ่งไม่มีพันธะผูกพันทางกฎหมายในระดับรัฐบาล จึงไม่เป็นสนธิสัญญาตามกฎหมายระหว่างประเทศ และไม่เป็นหนังสือสัญญาตามมาตรา ๑๙๐ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พ.ศ. ๒๕๕๐ และสามารถดำเนินการได้ตามกฎหมายและระเบียบที่มีอยู่ในปัจจุบัน

๖.๒ การจัดทำบันทึกแสดงเจตจำนงฯ ดังกล่าว ถือเป็นการสานต่อและยืนยันความตั้งใจจริงของผู้นำทั้งสองฝ่าย ตามที่ได้มีถ้อยแถลงร่วมกันระหว่างนายกรัฐมนตรีของไทยและญี่ปุ่น เมื่อวันที่ ๗ มีนาคม ๒๕๕๕ ประกอบกับญี่ปุ่นได้เคยมีความร่วมมือกับไทยในการทำการศึกษาค้นคว้าไปได้เบื้องต้นโครงการรถไฟความเร็วสูง เส้นทางกรุงเทพฯ-เชียงใหม่ และเส้นทางกรุงเทพฯ-ระยอง มาแล้ว

๖.๓ ประเทศไทยเคยจัดทำความร่วมมือในลักษณะนี้กับสาธารณรัฐประชาชนจีนมาแล้ว โดยได้มีการลงนามบันทึกความเข้าใจด้วยการพัฒนาความร่วมมือด้านรถไฟระหว่างรัฐบาลไทยกับจีน เมื่อวันที่ ๑๗ เมษายน ๒๕๕๕ หากจะดำเนินการในลักษณะเดียวกันกับประเทศอื่นที่มีความสนใจก็จะเป็นการแสดงความโปร่งใสและเท่าเทียมกัน

๗. ข้อเสนอของส่วนราชการ

กระทรวงคมนาคมขอเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณา

๗.๑ ให้ความเห็นชอบร่างบันทึกแสดงเจตจำนงฯ ด้วยความร่วมมือระบบราง ซึ่งรวมถึงระบบรถไฟความเร็วสูงและระบบรางในเขตเมืองระหว่างกระทรวงคมนาคมแห่งราชอาณาจักรไทยกับกระทรวงที่ดิน โครงสร้างพื้นฐาน การขนส่ง และการท่องเที่ยวแห่งญี่ปุ่น ทั้งนี้ หากมีความจำเป็นต้องปรับปรุงแก้ไขร่างบันทึกในส่วนที่มีใช้สาระสำคัญก่อนการลงนาม และเป็นประโยชน์ต่อประเทศไทย ขอให้กระทรวงคมนาคมสามารถดำเนินการได้ โดยประสานกับกรมสนธิสัญญาและกฎหมาย กระทรวงการต่างประเทศ โดยไม่ต้องนำเสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอีกครั้ง

๗.๒ อนุมัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม หรือผู้ที่ได้รับมอบหมายเป็นผู้ลงนามฝ่ายไทย สำหรับการลงนามดังกล่าว

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณานำเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

ขอแสดงความนับถือ

พลตำรวจโท

(ชัยพงษ์ กุลติล)

รัฐมนตรีช่วยว่าการกระทรวงคมนาคม

รักษาราชการแทนรัฐมนตรีว่าการกระทรวงคมนาคม

สำนักงานปลัดกระทรวง

สำนักความร่วมมือระหว่างประเทศ

โทร ๐๒ ๒๘๐-๕๖๓๘-๙

โทรสาร ๐๒ ๒๘๐-๑๗๑๔ ๐๒-๒๘๑-๔๘๒๙